

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA-POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED OSIJEK

13-09-2021	
Šifra: 13-09-2021	U: broj, jed.
Ured: broj	Pro: V:

Poslovni broj: 49 PŽ-269/2021-3

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Raoula Dubravca, predsjednika vijeća, Draženke Deladio, suca izvjestitelja, i Maje Bilandžić, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja HYPO GROUP d.o.o., OIB 04938014535, Rijeka, Užarska 28, kojeg zastupa punomoćnik Alen Ivković, odvjetnik u Rijeci, protiv tuženika REPUBLIKA HRVATSKA, Ministarstvo financija, OIB 18683136487, kojeg zastupa Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku, radi utvrđivanja osporene tražbine, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Osijeku, poslovni broj P-326/2019-19 od 7. prosinca 2020., u sjednici vijeća održanoj 19. srpnja 2021.

presudio je

Prelučuje se presuda Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-326/2019-19 od 7. prosinca 2020. i sudi:

I. Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev za utvrđenje da je osnovano osporavanje i da ne postoji tražbina prvog višeg isplatnog reda Republike Hrvatske, Ministarstva financija, u iznosu od 31.873.926,71 kn (tridesetjedan milijun osamsto sedamdeset i tritisuć i devetstodvadeset šest kuna i sedamdeset jedna lpa) prema stečajnom dužniku Opeka d.d. u stečaju, Osijek, Vukovarska 215, u stečajnom postupku koji se vodi pred Trgovačkim sudom u Osijeku poslovni broj St-1069/18.

II. Nalaže se tužitelju u roku od osam dana naknaditi tuženiku troškove postupka u iznosu od 325.500,00 kn (tristodvadeset i pet tisuć i petsto kuna).

Obrazloženje

1. Prvostupanjskom presudom u točki I izreke utvrđeno je da je osnovano osporavanje i da ne postoji tražbina prvog višeg isplatnog reda tuženika u iznosu od

31.873.926,71 kn prema stečajnom dužniku Opeka d.d. u stečaju Osijek, OIB 61547182596, u stečajnom postupku koji se vodi pred Trgovačkim sudom u Osijeku poslovni broj St-1069/18. Točkom II. izreke naloženo je tuženiku naknaditi tužitelju troškove postupka u iznosu od 385.000,00 kn.

2. Žalbu protiv presude podnio je tuženik iz svih žalbenih razloga, naglašavajući kako tužba nije dopuštena jer u konkretnom slučaju među strankama nisu sporne činjenice, već samo pravna pitanja te tvrdeći da tužitelj nema pravni interes za podnošenje predmetne tužbe. Smatra da presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati i da je tuženiku onemogućeno raspravljanje pred sudom jer se tužitelj tijekom postupka pozivao na odluke određenih sudova koje u spisu nije dostavio pa se o njima tuženik nije mogao očitovati. Žalitelj posebno ističe kako postojanje tražbine koju je prijavio u stečajnom postupku dokazuje ovršnim ispravama u kojima je upravo on naznačen kao vjerovnik pa nije bilo pretpostavki upućivanja stečajnog suda u ovu parnicu. Ponavlja svoje navode o tome da je tuženik osobni vjerovnik stečajnog dužnika, ukazujući na poslove koje obavlja Porezna uprava, osobito poslove utvrđivanja i naplate doprinosa i poreza i prireza na plaću. Žalitelj se protivi odluci o naknadi troškova postupka tvrdeći da je naknada troškova pogrešno odmjerenjena prema vrijednosti predmeta spora koja se odnosi na iznos prijavljene i osporene tražbine u stečajnom postupku. Predlaže presudu ukinuti i tužbu odbaciti ili preinačiti i odbiti tužbeni zahtjev.

3. U odgovoru na tuženičku žalbu tužitelj u bitnome ističe da tuženik nije osobni vjerovnik stečajnog dužnika pa predlaže pobijanu presudu potvrditi i žalbu odbiti.

4. Presuda je ispitana na temelju odredbe članka 365. stavka 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 63/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/07, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP) u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka propisane člankom 354. stavkom 2. točkama 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava (članak 356. ZPP-a).

5. Žalba je osnovana.

6. Predmet spora je zahtjev utvrđivanje osporene tražbine tuženika u iznosu od 31.873.926,71 kn kao tražbine prvog višeg isplatnog reda, koju tražbinu je u stečajnom postupku nad društvom Opeka d.d. u stečaju priznao stečajni upravitelj, a osporio tužitelj kao stečajni vjerovnik uslijed čega je tužitelj primjenom članka 266. stavka 4. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17) rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-1069/18-50 od 22. svibnja 2019. upućen u parnicu (list 22. spisa). Među strankama nije sporno da je tuženik u stečajnom postupku prijavio predmetnu tražbinu kao tražbinu prvog višeg isplatnog reda te da se ona odnosi na neplaćeni porez na dohodak od samostalnog odnosno nesamostalnog rada, doprinos za mirovinsko osiguranje, doprinos za zdravstveno osiguranje i doprinos za zapošljavanje. Tužitelj tužbeni zahtjev temelji na tvrdnjama kako tuženik nema imovinskopravno tražbinu prema stečajnom dužniku i nije njegov osobni vjerovnik za tražbinu koja proizlazi iz radnog odnosa, već su to isključivo

radnici. Tvrdi da tuženik nije ovlašten tražbinu prijaviti u stečajnom postupku. Tuženik je tužiteljeve tvrdnje osporio.

7. Odlučujući o tužbenom zahtjevu prvostupanjski je sud pozivom na odredbu članka 6. Zakona o doprinosima („Narodne novine“ broj: 84/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16 i 106/18) zaključio kako poslove prikupljanja doprinosa obavlja porezna uprava, a da je poslodavac dužan doprinose iz bruto plaće radnika uplatiti u korist prihoda državnog proračuna na proračunske pozicije mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, ali to ne daje ovlaštenje tuženiku da u stečajnom postupku podnosi prijavu tražbina radnika u bruto iznosu. Sud pozivom na odredbu članka 138. Stečajnog zakona zaključuje da u tražbine prvog isplatnog reda ulaze samo tražbine radnika iz radnog odnosa u ukupnom bruto iznosu, u koji iznos ulaze i porezi i doprinosi, koje mogu u stečajnom postupku prijaviti isključivo radnici, a ne tuženik. Iz tih je razloga prihvaćen tužbeni zahtjev.

8. Prvostupanjski sud je pravilnom primjenom članka 267. Stečajnog zakona u vezi s člankom 282. stavkom 1. ZPP-a ispitao pravovremenost tužbe podnesene u ovoj pravnoj stvari, prethodno utvrđujući kako je tužitelj kao osporavatelj podnio žalbu protiv rješenja stečajnog suda poslovni broj St-1069/18-50 od 22. svibnja 2019., da je o toj žalbi ovaj sud odlučio rješenjem poslovni broj PŽ-5320/19-2 od 18. rujna 2019. tako što je žalbu odbio, da je potonje rješenje dostavljeno tužitelju 14. studenog 2019., a tužba je podnesena 19. studenog 2019., odnosno u roku od osam dana od primitka drugostupanjske odluke.

9. Donošenjem presude nisu učinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, osobito bitna povreda iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a na koju žalitelj ukazuje. Presuda je jasno obrazložena i može se ispitati. Nije učinjena ni bitna povreda odredbe članka 354. stavka 2. točke 6. ZPP-a na koju žalitelj ukazuje tvrdeći da se tužitelj tijekom postupka pozivao na sudske odluke koje nisu u spisu pa se o njima tuženik nije mogao očitovati. Pozivanje na ranije sudske odluke donesene u nekim drugim postupcima nema u parničnom postupku značaj iznošenja činjenica ili predlaganja/izvođenja dokaza pa da bi zbog nemogućnosti tuženika da se o njima izjasni bila učinjena konkretna povreda postupka.

10. Neosnovano žalitelj smatra da tužba nije dopuštena. Tužitelj je rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-1096/18-50 od 22. svibnja 2019. upućen na pokretanje parnice radi dokazivanja osnovanosti osporavanja tuženikove tražbine (Ilist 22. spisa) primjenom odredbe članka 266. stavka 4. Stečajnog zakona kojom je propisano upućivanje osporavatelja u parnicu kako bi on dokazao osnovanost svoga osporavanja. Iz tog razloga tužiteljeva tužba je dopuštena (članak 187. stavak 2. ZPP-a).

11. U ovoj pravnoj stvari o osnovanosti tužbenog zahtjeva odlučeno je pogrešnom primjenom materijalnog prava.

12. Stečajni postupak nad društvom Opeka d.d. u stečaju pokrenut je nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona („Narodne

novine" broj 104/17) pa se primjenjuje odredba članka 138. stavka 1. Stečajnog zakona koja je izmijenjena člankom 25. novele tog Zakona. Prema toj zakonskoj odredbi u tražbine prvog višeg isplatnog reda ulaze: a) tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika nastale do otvaranja stečajnog postupka iz radnog odnosa, b) tražbine proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima u visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće ili naknade plaće i c) otpremnine do iznosa propisanoga zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

13. Navedena zakonska odredba Stečajnog zakona (nakon posljednjih izmjena) pravi distinkciju između tražbina radnika i prijašnjih radnika iz radnog odnosa i tražbina proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima u visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće ili naknade plaće. Za razliku od prijašnjeg zakonskog uređenja (prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona iz 2017. godine) prema kojem je tražbina radnika u bruto iznosu tražbina prvog višeg isplatnog reda, sadašnji Stečajni zakon „razdvaja” tu tražbinu na način da je tražbina radnika samo ona tražbina iz radnog odnosa (plaća i naknada plaće) koja je izražena u neto iznosu, dok „ostatak” na ime ukupnog troška plaće ili naknade plaće predstavlja tražbinu proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima. Zato radnici u stečajnom postupku više ne prijavljuju svoje tražbine u bruto iznosu, pa ako ni stečajni upravitelj prema članku 257. stavku 3. Stečajnog zakona ne sastavi popis tražbina radnika i prijašnjih radnika (i) u bruto iznosu, Republika Hrvatska prema članku 167. i 257. stavku 1. Stečajnog zakona mora (i može) u stečajnom postupku prijaviti tražbinu proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima u visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće ili naknade plaće jer bi u protivnom izgubila pravo na namirenje te tražbine (tako i u odluci ovog suda poslovni broj PŽ-4760/2020-2 od 11. ožujka 2021.).

14. Pogrešan je zaključak prvostupanjskog suda o tome da Republika Hrvatska u odnosu na prijavljenu tražbinu prvog višeg isplatnog reda nije osobni vjerovnik stečajnog dužnika prema članku 137. stavku 1. Stečajnog zakona odnosno da Republika Hrvatska u vrijeme otvaranja stečajnog postupka nije imala imovinskopравnu tražbinu prema društvu Opeka d.d. u stečaju. Valja ukazati na odredbe članaka 235. i 236. Zakona o doprinosima te odredbe Općeg poreznog zakona („Narodne novine” broj: 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 42/20) prema kojima tražbine po osnovi poreza i po osnovi doprinosa naplaćuje Porezna uprava Ministarstva financija, pa je zato Republika Hrvatska osobni vjerovnik stečajnog dužnika prema članku 137. stavku 1. Stečajnog zakona. Kao što je i prema ranijem zakonskom uređenju radnik morao prijavljivati tražbinu u bruto iznosu te je bio stečajni vjerovnik i u odnosu na poreze i doprinose premda se porezi i doprinosi nisu njemu osobno isplaćivali već vjerovnicima tih tražbina, tako i sada Republika Hrvatska kao stečajni vjerovnik prijavljuje tražbine poreza, prireza i doprinosa neovisno od toga što se dio tog potraživanja (naknadno) isplaćuje drugim pravnim osobama.

15. Budući da su doprinosi prema članku 12. Zakona o doprinosima doprinosi: a) za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, b) za obvezno zdravstveno osiguranje i zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i

profesionalne bolesti i c) za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju Individualne kapitalizirane štednje, zatim da je prema članku 19. stavku 2. tog Zakona obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja svih doprinosa poslodavac ili druga osoba koja umjesto poslodavca osiguraniku isplaćuje plaću (u ovom slučaju stečajni dužnik Opeka d.d. u stečaju) te da prema članku 235. Zakona o doprinosima postupke utvrđivanja odnosno obračunavanja obveze doprinosa i postupka inspekcijskog nadzora, načina i vremena plaćanja te redoslijeda plaćanja i prijeboja, naplate, obračuna i plaćanja zateznih kamata, povrata više uplaćenih doprinosa i doprinosa plaćenih bez pravne osnove, otpisa nenaplativih doprinosa, prodaje duga, zastare, odgode naplate i jamstva te postupke u vezi s ostalim pitanjima koja nisu uređena tim Zakonom provodi Porezna uprava prema odredbama Općeg poreznog zakona, to znači da je Republika Hrvatska ovlaštenik i osobni vjerovnik tražbine. Naime, Porezna uprava samostalna je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija te je prema članku 3. stavku 1. točke 1. i 11. Zakona o Poreznoj upravi („Narodne novine“ broj 115/16) dužnost Porezne uprave da prikuplja, evidentira, obrađuje i provjerava podatke bitne za utvrđivanje porezne osnovice i naplate poreza, doprinosa i drugih javnih davanja, kao i da obavlja poslove naplate i ovrhe poreza, doprinosa i drugih javnih davanja.

16. Osim toga, prema članku 2. stavku 1. Općeg poreznog zakona javna davanja u smislu tog Zakona su porezi i druga javna davanja, s time da se prema stavku 2. istog članka pod porezima smatraju novčana davanja i prihod su proračuna koji se koristi za podmirivanje proračunom utvrđenih javnih izdataka kao i trošarine, dok se pod drugim javnim davanjima prema stavku 3. istoga članka Općeg poreznog zakona smatraju (i) doprinosi čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti poreznog tijela. Prema članku 138. istog Zakona u postupku prisilne naplate (ovrhe) ovrhovoditelj je porezno tijelo koje provodi ovrhu – dakle, nadležna Porezna uprava Ministarstva financija. Prema tome, upravo zbog toga što je Porezna uprava dužna naplaćivati poreze, prireze i doprinose (kao i druga javna davanja poput carina, pristojbi i naknada za koncesije, što nije predmet ovog spora), to je Republika Hrvatska stečajni vjerovnik prvog višeg isplatnog reda stečajnog dužnika u odnosu na tražbine proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima u visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće ili naknade plaće.

17. Iz prethodno navedenih razloga trebalo je primjenom članka 373. točke 3. ZPP-a preinačiti pobijanu presudu i tužbeni zahtjev odbiti.

18. Tuženiku primjenom članka 154. stavka 1. u vezi s člankom 166. stavkom 2. ZPP-a pripada pravo na naknadu troškova postupka. Tako prema članku 155. i članku 164. stavku 2. ZPP-a i primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15; dalje u tekstu: Tarifa) tuženik osnovano zahtijeva naknadu troškova na ime sastavljanja odgovora na tužbu (Tbr. 8.1. Tarife) i zastupanja na ročištu od 15. rujna 2020. (Tbr. 9.1. Tarife) u iznosu od 100.000,00 kn za svaku radnju, zatim na ime sastavljanja podneska od 11. rujna 2020. (list 61. spisa) u iznosu od 500,00 kn (Tbr. 8.3. Tarife) i na ime sastavljanja žalbe protiv presude u iznosu od 125.000,00 kn (Tbr. 10.1. Tarifa), što ukupno iznosi 325.500,00 kn. Naknadu troškova na ime zastupanja na

ročištu za objavu presude trebalo je odbiti jer na to ročište zastupnik tuženika nije pristupio (Ist 79. splsa). Zato je odlučeno kao u točki II. Izreke ove presude.

Zagreb, 19. srpnja 2021.

Predsjednik vijeća
Raoul Dubraveo

Dokument je elektronički potpisan:
RAOUL DUBRAVEO

Vrijeme potpisivanja:
20-08-2021
14:29:00

DN:
O=HR
O=VEŠTO TRGOVAČKO RUJ REPUBLIKE HRVATSKE
2.5.4 97A8120D4A823097235430533838353159
L=ZAGREB
S=DUBRAVEO
CN=RAOUL DUBRAVEO